

המילה "נוצרי". וחבריינסט אחר תקף בשצף-קצף את שונאיישראל המבקשים לשמור על ירושלים. בחורבנה ובשיממונה, ודרש לסתום בשיכונים-שיכונים כל חלל ריק ש עוד נותר בין הרי הבית-הצופים-הזיתים. ומנכ"ל משרד-התיירות, חנוך גיבתון, תבע להקים המיפלצת בגלל "הרכבה היהודי והציוני" של ירושלים. זהו ההבדל בין מחריבי ירושלים, ובין מחריביהן של ערים אחרות.

גם בלונדון ובפאריס נטושה מערכה נואשת להצלת יהודון, מול מזימות הספסרים והקבלנים, רודפי-הבצע, המבקשים להתערער על חורבנו.

אבל שם מתנהלת המערכה כולה בשם "הקידמה". בירושלים אין מדברים רק בשם "הקידמה". אמנם, גם שם מדברים אנשי-ציבור וחבריינסט על הצורך להקים בניינים של בטון וזכוכית, בנוסח מנהאטן העיר-לית או ברוקלין התחתית, למען הקידמה. והאדריכל של המיפלצת, המבקש להקים בלב ירושלים מלון בנוסח העיר אטלנטה במדינת ג'ורג'יה, דיקלם בפני הוועדה על "תפיסה מעוותת... רומנטית... הרוצה בקיינויות-בתים דמויי-מזרחיים..."

אבל הפאתוס העיקרי של המשחיתים ושכירי-העט שזהם, העמים על ירושלים שאהי רייה-איהוד כמו זכובים על פגרי, הוא "לאוי מוי", "יהודי" ו"ציוני". כרבני הוגה-הדיעות הי בריטי הדוקטור ג'ונסון: "הפטריוטיזם הוא המיפלט האחרון של הנבל."

צריכים "לייהד" — ותוך כדי כך לגרוף כמה עשרות מיליונים. צריכים "ליצור עובדות" — כדי להוכיח לגויים. (מה? שאנחנו יכולים להשחית במהירות-שיא את העיר שמאות מיליונים מתפללים אליה ברחבי תבל?) איזו האמנותי, שכל הפקידים והפקידונים שקידמו פרויקט זה קיבצו שלמונים, הייתי נר נע קימעה. כי שחיתות פשוטה אינה כה נר ראה כמו לאומנותם של רבילים, ציונותם של נמדריהרות.

טיטוס, קולק וקול

מי נתן את ההוראה? מי קבע לראשונה שיש לייעד מקום זה, החולש על לבי-לבה של ירושלים, להקמת בית-מלון?

אילו קם אותו בניין בהרצל-הפיתוח, יתכן שהיה יפה. אילו קם ליד הדסה החדשה במערב ירושלים, או אף ליד מלון גני-היהודה בדרומה, לא היה כלי-כך גורא. המקום, המהות והממדים הם ההופכים אותו למיפלצת.

מי חזה לראשונה את המיפלצת הזאת במקום הזה?

קשה להתיר את פקעת השקרים של פוליטיקאים חמקמים האומרים דבר והיפוכו. פקעת הפילפולים הי פורמליסטיים של הפקידונים המתחבאים מאחורי סעי פיה-החוק. אך בעבודה סבלנית אפשר להגיע ללב העניין.

עריסתה של המיפלצת עמדה בוועידת המיליונרים, שהתכנסה ביוני 1969.

ועידה זו הייתה תערובת של יהודים טובים, שהיו מוכנים לעשות הון כאן כמו במקום אחר, ושל רודפי-בצע מהסוג הגרוע, שהריחו שאפשר לגרוף כאן מיליונים מבלי להשקיע דבר. על חשבון הניגב הידוע: אתה. בעיצומה של הוועידה לקח טדי קולק כמה "מש-קיעים", הוביל אותם בסיוור והגיע ל"גיבעה הלבנה" שבשיפולי הרי-הצופים. הוא הציע להם את האתר הזה, המכיל 29.5 דונם, להקמת בתי-מלון.

החטא הקדמון הוא של טדי קולק — האיש

תצלום מאלבוס צה"ל: האם ישמש כיבוש ירושלים פתח לחורבן העיר?

זו — נשיא האוניברסיטה העברית, אברהם הרמן. מי היה מאמין שאיש זה יהיה ראשו של המוסד, שאבני-הפינה שלו הונחה במקום שנגב זה עלידי ארתור בלפור וחיים וייצמן!

האם חלמו שניים אלה, באותו טכס שהונצח בתצלום היסטורי, שנשיא המוסד יהיה באחד הימים שותף רצח העיר?

הנשיא, שנתמנה לתפקיד זה בפקודת המימסד הדואג לאנשי-שלומו, כתב ביוני 1970 מיכתב שבו הביע הס-כמה להקמת המלון. לכאורה כתב רק כבעל-הבית של הקרקע. אך הוא ידע כי למיכתבו יהיה ערך מוסרי — אם האוניברסיטה, בעלת הפיקדון של הרי-הצופים, מס-כימה — מי יתנגד?

ואכן, מייד עם קבלת המיכתב המוזמן החליטה הוועדה המחוזית לבניין ערים לייעד את השטח למלון-נאות, בניגוד להחלטה שנתקבלה רק חודש לפני כן. מדוע כתב הרמן מיכתב זה? אפשר לנחש. פינחס ספיר רצה בכך, ופינחס ספיר שולט בכל. גם בתקציב השנתי של האוניברסיטה העברית.

כשקמה הפערה, התחיל גם הרמן (אורי נקרא לו הדריאנוס הרמן?) לגמגם, כמו טיטוס קולק ונבוכדנצר קול.

לפני חודש שיגר עוד מיכתב, ובו התלונן על כך, שממדי המיפלצת גדולים מדי. צריכים להוריד ממנה כמה מטרים. אבל גם במיכתב-אליבי זה לא העו הרמן להתר נגד לעצם הקמת המיפלצת, שתהפוך את מיכני הא-ניברסיטה שלו לביקתות של שוער-טירה.

מלאכת-ההשחחה, שכבר בוצעה על הרי-הצופים בי ניצוחו של הרמן עצמו, משמשת אליבי לאחרים. אמר רפי לוי, הממונה על המחוז מטעם שרי-הפנים הלא-איכפתי: "כל המקוריות של הרי-הצופים כבר השתנתה". ומוסיף הפרופסור דנציגר, המספק את האליבי האדריכ-לי: "הרי-הצופים איבד את תדמיתו הקודמת".

כלומר: הרי-הצופים כבר נהרס, אז כדאי להרוס גם את כל השאר.

רדינג ד' והייאט א'

מ כאן והלאה אפשר לנחש את המשך. העיתונות תציין קצת, ותעבור לפנסציה הבאה. אם לא תתלקח התקוממות ציבורית גדולה, שהארץ לא ראתה עוד דוגמתה, יתקדם הדחפור אל יעדו.

ראינו את התהליך בשעה שהמכבש השילטוני רצה בהקמת רדינג ד' בלב תליאביב. הופעל טרור ללא-תקדים בכנסת, איימו על הארץ בתוצאות גוראות אם לא יאושר הבניין, ולבסוף הוקמה הארובה המסמלת עתה את העיר — מיגדלי-איפל דמוי סמל-זכרות המפליט עשן. (איזו מיקריות: גם אז היה זה משה קול, בתפקיד שרי-הפיתוח, שהיה אחראי לתועבה. הוא תמך במיפעל, הרף כל האזהרות הביטחוניות, האקולוגיות והאסתטיות, וקפץ מן העגלה רק ברגע האחרון, כשנתברר לו שזה לא פופולרי.)

אולם רדינג ד' בתליאביב אינה ולא כלום בהשוואה לרדינג ה' הירושלמית. כי תליאביב היתה גם קודם לכן אחת הערים המבוערות ביותר עני אדמות, ואילו ירושלים היא פנינת העולם.

האסון הולך ומתרגש עלינו. גוליבר הירושלמי נקשר ונכבל עלידי הגמדים, הי שולטים בו. כל יום העובר מבלי שהציבור יתקומם. הוא יום הרה-אסון.

אפשר להוריד ראשי-עיר. אפשר אפילו להי ריד ממשלה. אך מי יוריד את המיפלצת, אחרי שתקום על תילה?

המסמר את הכיצועים העיוור המשתוד? כי ירושלים. מאז ימי טיטוס, לא היה איש שגרם לירושלים אסון כזה.

במהירות הבוק נתקבלו האישורים של משרדי התיי-רות, האוצר והפנים. ל"משקיעים" אושרה הלוואה של 40 מיליון לירות מכספנו, והמכונה הביורוקרטית העליונה התחילה להתגלגל, מוועדה חוקית אחת לשניה, כשראשי העיר ומנכ"לי שלושת המישרדים דוחפים ומאיצים. הי מלון עדיין לא אושר סופית, אבל כבר ניתן אישור לביצוע עבודות-העפר. מנוי וגמור עם כל הגורמים לבצע את התוכנית ויהי מה?

הבוח הרחף הוא שרי-התיירות, נצר נבוי כרנצר.

טיטוס קולק נבהל כשקמה הסערה, שיגר מיכתב נגד המלון, אך הורה טלפנית לגנוז אותו לפני שהובא לישיבה. הוא עדיין לא בטוח מגיין נובשת הרוח, ויצטרף למחנה המנצח — כמו תמיד.

נבוכדנצר קול מנמגם, ומשתדל דחטיק את האחריות על אחרים.

הוא לא אשם. הוא לא קבע את המקום. הוא רק רוצה שייתה חדרים לתיירים. מנכ"לו אמר שלא גורא, ממילא "הרי-הצופים לא קיים יותר", ואחרי שהתקוממו נגד פסוק זה, הוסיף: "יש עכשיו הרי-צופים אחר".

חלקו של הדריאנוס הרמן

א יזה הרי-צופים? זה של שיכונים וקביות מצור פות אבן. עליהם מנצח גיבור אומלל אחר של פרשה

המלון בנוף: תצלום טלסקופי זה מקרב את האתרים, מדגיש את החורבן